

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

උද්භිද උද්‍යාන භාර අරමුදලේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 1996 දෙසැම්බර් 20 දිනැති උද්භිද උද්‍යාන භාර අරමුදල් ඔප්පුව හා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදල අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහ ඟුරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 ඡේද අංක 14 ප්‍රකාරව, වත්කමක අනාගත ප්‍රතිලාභ හෝ සේවා ශක්‍යතාවන් අස්ථිත්වය වෙත ගලා ඒමේ හව්‍යතාවක් ඇති විට, වත්කම් ලෙස හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වුවත්, උද්භිද උද්‍යාන කෞතුකාගාරයේ සියළු වැඩ අවසන් කර ඇත්ත්, ඒ සඳහා දරන ලද රු.54,879,321 ක් වූ පිරිවැය, දේපළ පිරිසහ හා උපකරණ යටතේ ගිණුම්ගත කිරීමෙන් තොරව කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	CIGAS වැඩසටහනේ වත්කම් කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමේ පහසුකම් සපයා නොමැති වීමත්, කොටස් වශයෙන් වත්කම් ප්‍රාග්ධනිත කිරීම සිදුකිරීම ද්විගණන දෝෂ හා වත්කම් පිරිවැය සොයාගැනීමේ දෝෂ ඇති කිරීමත් යන කරුණු නිසා සම්පූර්ණ බිල්පත් වටිනාකම හඳුනාගත් පසු වත්කමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම සිදුකරන බව.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාර්තු මස ප්‍රවේශ පත්‍ර ආදායම වූ රු.36,365,877 ක මුදල දෙවරක් ගිණුම්ගතවීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ ආදායම හා ලැබිය යුතු ආදායම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	පෙන්වා දී ඇති ගිණුම්කරණ දෝෂය ඉදිරි ගිණුම් තුළින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වර්ෂයට අදාළ ආදායම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතු අතර, මෙවැනි දෝෂ වළක්වා ගැනීම සඳහා පාලන ක්‍රම හඳුන්වා දිය යුතුය.
(ඇ) ඉකුත් වර්ෂයේ ගෙවා තිබුණු රු.492,699 ක අලුත් වැඩියා වියදමක් කෙරීගෙන යන වැඩ ගිණුමට හර කර තිබුණු අතර, එය ගිණුම්වල නිවැරදි කිරීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබීම	එම ගිණුම්කරණ දෝෂය ඉදිරියේදී ඇතිවීම වලක්වා ගැනීම සඳහා කටයුතු කරන බව.	වර්ෂයට අදාළ වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගත යුතු අතර, පෙර වර්ෂයන්ට අදාළ ගැලපීම් නිවැරදිව කළ යුතුය.

හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

- (ඇ) පූර්ව වර්ෂ අයිතමයන් ගැලපීමෙන් පසු පෙන්වා දී ඇති ශේෂ නොසැසඳීම නිසි සම්බන්ධ අරමුදලෙහි සමාලෝචිත වර්ෂයෙහි ගිණුම්කරණ දෝෂය ඉදිරි පරිදි ගලපා ඉදිරි වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය රු.1,357,170,946 ක් විය ගිණුම් තුළින් නිවැරදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ යුතු වුවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සම්බන්ධ අරමුදලෙහි ගැලපීම් කළ පසු ආරම්භක ශේෂය රු.1,357,375,638 ක් ලෙස රු.204,691 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.384,703,090 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.200,260,522 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.184,442,568 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ප්‍රවේශ පත්‍ර ආදායම හා බැටරි කාර් ආදායම ඉහල යාම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

- (අ) අරමුදලේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් පරිදි කටයුතු නොකිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(i) උද්භිද උද්‍යාන පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාව හා විදේශ රටවල් තුළ ආකල්ප වඩාඩලීමේ අරමුදලේ අරමුණු ඉටු කිරීම උදෙසා වූ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුද්‍රණය කළ රු.5,236,574 ක් වටිනා ප්‍රකාශන 1,356 ක් දෙපාර්තමේන්තුවේ ශාකාගාරයේ 2025 මාර්තු 14 දින වන විට වසර 06 ක කාලයක සිට අලෙවි නොවී ඉතිරිව තිබුණ අතර, අරමුදල විසින් මිලදී ගන්නා ලද රු.2,551,705 ක් වටිනා සමරු පිහන් 3,290 ක ප්‍රමාණයක් වසර 03 ක කාලයක සිට නිෂ්කාර්යව රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ ගබඩාව තුළ පැවතුණි.	පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු ඉදිරියේදී ඇතිවීම වලක්වා ගැනීමට හා ඉතිරිව ඇති ප්‍රකාශන යාවත්කාලීන කර සාධාරණ කාලයක් තුළ අලෙවි කිරීමට හෝ පාසැල් සිසුන් වෙත ලබාදීමට කටයුතු කරන බව.	හාර අරමුදලේ අරමුණුගත කාර්යයන් ඉටු වන පරිදි සංචාරක ආකර්ෂණය සිදුවන ආකාරයේ නව අලෙවිකරණ උපක්‍රම හඳුන්වා දීමට පියවර ගත යුතුය.
(ii) උද්භිද උද්‍යානයන්හි ප්‍රයෝජනය සඳහා පාරිසරික, අධ්‍යාපනික, සංරක්ෂණ හා වැඩිදියුණු කිරීම් සම්බන්ධයෙන් කාර්මික ක්ෂේත්‍රයන්හි ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනයට අදාලව, ජේරාදෙණිය උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ පිහිටි ජාතික ශාකාගාරයේ Molecular Lab ඉදිකිරීම	2022.10.14 දිනැතිව ලබාදුන් මිලියන 282ක ඇස්තමේන්තුව ව්‍යුහාත්මක සැලසුමක් ලෙස රු.මි.697 කට වෙනස් කිරීමෙන් පසුව මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ සහිතව ජාතික සංවර්ධන	උපදේශන කටයුතු සඳහා වැයකළ මුදල් නිෂ්කාර්ය වීම වලක්වා ලමින් Molecular Lab ඉදි කිරීමේ කඩිනම් කිරීමත් නොපමාව ඇස්තමේන්තු පිළියෙළ කර ජල පොම්පාගාරයට විදුලි

සඳහා උපදේශන සේවා ලබාගැනීම වෙනුවෙන් 2019 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂය දක්වා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත රු.9,304,556 ක මුදලක් ගෙවීම් කර තිබුණද, 2025 මාර්තු 14 දිනය වන විටත් ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබුණි. තවද, ගනන්වත්ත වන ඖෂධ උද්‍යානයේ ජල පොම්පාගාරය සඳහා තෙකලා විදුලි සැපයුමක් ලබාගැනීම සඳහා 2024 දෙසැම්බර් 25 දින ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය නමින් ලියන ලද රු.13,001,529 ක් වටිනා චෙක්පත විගණිත 2025 මාර්තු 14 දින තෙක් රඳවාගෙන තිබූ අතර, මෙම කාර්යය විගණිත 2025 අප්‍රේල් 28 දින වන විටත් ඉටු කර නොතිබුණි.

කමිටුවේ ඇගයීමට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා උපදෙස් ලැබී ඇති බැවින් එම අනුමැතිය ලබා ගැනීමට ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් බව සහ දැයුරු ඔය ජලාශයේ ජල පොම්පාගාරය සඳහා තෙකලා විදුලි සැපයුමක් ලබා ගැනීමට විදුලි ඉංජිනේරු කාර්යාලයෙන් ලබා දී ඇති ඇස්තමේන්තුව අනුව ගෙවීම් සිදුකළ නමුත් අදාල ඇස්තමේන්තුව සංශෝධනය වී ඇති බැවින් එම චෙක්පත භාරගත නොහැකි බව දන්වා සිටීම හේතුවෙන් නව ඇස්තමේන්තුවක් ලබා දී ඇති අතර එහි දක්වා ඇති මිල ගණන් සඳහා ගෙවියයුතු අතිරේක මුදල ගෙවා අදාල විදුලිබල සැපයුම ලබාගැනීමේ කාර්යය කඩිනමින් අවසන් කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන බව.

සැපයුම ලබා ගැනීමට කාර්යය නිම කිරීමට කටයුතු කිරීමත් කළ යුතු අතර, කාර්යයන් ඉටු කිරීමට පෙර චෙක්පත් ලියා අත රඳවා තබා නොගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(iii) උද්භිද උද්‍යානයට පැමිණෙන අයට පහසුකම් සැපයීමේ අරමුණ යටතේ හක්ගල රාජකීය උද්‍යාන භූමියේ ආපනශාලාවක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් උපදේශන සේවා ලබා ගැනීම සඳහා 2021 ජනවාරි මස රු.1,458,887 ක මුදලක් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත ගෙවා තිබුණද 2025 අප්‍රේල් 28 දින වන විටත් ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු ඉදිරියේදී ඇතිවීම වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කරන බව.

නියමිත කාලය තුළ කාර්යයන් ඉටු කරවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) 2019 වර්ෂයේදී පේරාදෙණිය උද්භිද උද්‍යානය තුළ රු.28,064,130 ක වියදමින් ඉදිකර තිබූ තොරතුරු තාක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය කෞතුකාගාරයක් වශයෙන් පරිවර්ථනය කිරීම වෙනුවෙන් 2021 වර්ෂයේ දී පුද්ගලික සමාගමක් සමග රු.45,347,269 ක මුදලකට ගිවිසුම් ගත වී තිබුණ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත රු.54,879,321 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාලව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(i) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 3.12.2 ප්‍රකාරව ගිවිසුම සාර්ථක ලෙස ඉටුකිරීම සඳහා ලංසුකරුවන් වෙත ඇති හැකියාව සහ සම්පත් පිළිබඳ පරීක්ෂාවට කැඳවූ පූර්ව ප්‍රසම්පාදන රැස්වීමේදී මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයන් ඉටු	ප්‍රදර්ශන පුවරු මුද්‍රණය හා සකස් කිරීම යන කාර්යයන් වඩාත් නිර්මාණාත්මක අන්දමින් විශේෂඥතාවයක් හා පළපුරුද්දක් සහිත ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණතාවයක් සහ පළපුරුද්දක් මෙන්ම ඉදිකිරීම්	කොන්ත්‍රාත්තුවක ප්‍රධාන අයිතම උප කොන්ත්‍රාත් ලබාදීමට කටයුතු නොකළ යුතු අතර, එසේ කටයුතු කළ

කර ගැනීම වෙනුවෙන් උප කොන්ත්‍රාත් ලබා දීමට තීරණ ගැනීම සිදුකර ගිවිසුම්ගත මුදලින් 34% ක් හෙවත් රු.15,916,200 ක කාර්යයන් උපකොන්ත්‍රාත්කරුවන් වෙත ලබා දී තිබුණි.

කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් වලින් හෙබි ලංසුකරුවෙකු වෙතින් ඉටුකර ගැනීම තුළින් වඩාත් අංග සම්පූර්ණ හා නිර්මාණාත්මකව කාර්යය ඉටුකර ගැනීමට පවතින හැකියාව සලකා බලා පූර්ව ප්‍රසම්පාදන රැස්වීමේදී මෙම තීරණය ගෙන ඇති බව.

නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

(ii) කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ එළැඹී ගිවිසුමේ කොන්ත්‍රාත් ලේඛනවල 51.1 ඡේදය අනුව අත්තිකාරම් මුදල ලෙස රු.8,156,604 ක් ගෙවිය යුතු වුවද, අත්තිකාරම් ලෙස රු.13,604,179 ක් ගෙවීම් කිරීම නිසා රු.5,447,575 ක අත්තිකාරම් මුදලක් වැඩිපුර ගෙවීම් කර තිබුණි.

ආරම්භක අත්තිකාරම් ගෙවීමේදී ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ නියමයන් ප්‍රකාරව Provisional Sum සහ Contingencies වටිනාකම්ද ඇතුළත්ව ගෙවීම් කළ බව.

වැඩිපුර අත්තිකාරම් මුදල් ගෙවීමට නිර්දේශ කළ, අනුමත කළ හා සහතික කළ නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

(iii) නවීකරණය කරන ලද කෞතුකාගාරය 2023 දෙසැම්බර් 15 දින උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත විධිමත් පරිදි භාරදීමට කටයුතු කර 2025 අප්‍රේල් මාසය වන විට වසරකට අධික කාලයක් ඉක්මවා ගොස් ඇතත්, එය මහජන ප්‍රදර්ශණය සඳහා විවෘත කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කර නොතිබුණි.

නවීකරණය කරන ලද කෞතුකාගාරය විවෘත කිරීමේ කාර්යය ආසන්න ඉදිරි දිනකදී සිදුකිරීමට පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම්තුමාගේ උපදෙස් ලැබී ඇති බව.

කෞතුකාගාරය නොපමාව විවෘත කිරීමට පියවර ගත යුතු අතර, සම්පත් කාලීනව උපයෝජනය නොකිරීමට වගකිවයුතු නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

(iv) කෞතුකාගාරය විවෘත නොකර පැවතීම නිසා කෞතුකාගාරය තුල පැවති විදුලි උපකරණ අයිතම 11 ක් වෙනුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු හා සැපයුම්කරුවන් විසින් ලබා දී තිබූ වගකීම් සහතික කල් ඉකුත් වී හෝ ඉකුත් වීමට ආසන්න වී තිබුණ අතර, විදුලිය නොමැති අවස්ථාවන්හිදී කෞතුකාගාරයට අවශ්‍ය ආලෝකය සැපයීමට රු. 887,592 ක් වැයකර 2023 ජනවාරි 15 දින සපයා සවිකර තිබූ විදුලි ලාම්පු 23 න්, ගැලරි 01 හි සවිකර තිබූ ලාම්පු 04 ක්, විදුලි ලාම්පු බැටරි අක්‍රිය වීම හේතුවෙන් ක්‍රියාවිරහිත වී තිබුණි.

මේ වන විට කෞතුකාගාරය විවෘත කිරීමට කටයුතු සිදු වෙමින් පවතින බැවින් අක්‍රිය වී ඇති බැටරි අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා කටයුතු කරමින් පවතින බව.

නිසි පරිදි අළුත්වැඩියාවන් සිදු කර භාවිතයට ගැනීමටත්, විධිමත් පරිදි නඩත්තු නොකළ නිලධාරීන්ට එරෙහිව පියවර ගැනීමත් කළ යුතුය.

- (v) රු.1,299,672 ක පිරිවැයක් දරා 2022 දෙසැම්බර් 28 දින සපයා සවිකර තිබූ ගිනි නිවීමේ පද්ධතියක් එහි වගකීම් කාලය 2023 දෙසැම්බර් 28 දින අවසන් වී තිබුණ අතර, එහි ප්‍රධාන පාලන පුවරුවේ සවි කර තිබූ බැටරිය අක්‍රිය වීම හේතුවෙන් විදුලිය විසන්ධි වූ අවස්ථාවේදී එම පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක නොවන බව භෞතික පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය.
- ස්වයංක්‍රීය ගිණි ආරක්ෂණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කරගැනීමට ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා දැනට තිබෙන ආකාරයේ ගිණි ආරක්ෂක පද්ධතිය ස්ථාපිත කරන ලද අතර, අතින් ක්‍රියාත්මක වන ගිණි ආරක්ෂණ පද්ධතියේ දැනට අක්‍රිය වී ඇති බැටරි අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා කටයුතු කරමින් පවතින බව.
- ගිනි නිවීමේ උපකරණ වලින් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවන අයුරින් ගිනි නිවීමේ පද්ධතිය නිසි පරිදි සකස් කළ යුතු අතර, ඒවා විධිමත් පරිදි නඩත්තු නොකළ නිලධාරීන්ට එරෙහිව පියවර ගත යුතුය.